



ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 12.12.2019р.

Львів

№ 63/100 - р/к

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Виконавчим комітетом Яворівської міської ради прийнято рішення від 27.04.2017 № 74, яким затверджено вартість послуг з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників), яким фактично легітимізовано отримання МКП «Яворіввода» неправомірної плати за послуги з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у розмірі 139,02 грн. (з ПДВ), що не передбачено жодними нормативно-правовими актами України (тобто, легітимізовано дії МКП «Яворіввода», які кваліфікуються за частиною 1 статті 13 і пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

За результатами розгляду справи № 63/3-07-39-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) визнала дії виконавчого комітету Яворівської міської ради щодо прийняття рішення від 27.04.2017 № 74 «Про встановлення тарифів для МКП «Яворіввода» на виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та водопостачання, для виготовлення проектної документації», яким встановлено тарифи на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у м. Яворів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Яворів, що полягає у легітимізації МКП «Яворіввода» порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Колегія, розглянувши матеріали справи № 63/3-07-39-2019 про порушення виконавчим комітетом Яворівської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Відділення від 27.11.2019 № 63-03/222п про попередні висновки у справі (далі - Подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

(1) Виконавчий комітет Яворівської міської ради - місцезнаходження: 81000, Львівська обл., Яворівський р-н., м. Яворів, вул. Львівська, 15.
Ідентифікаційний код юридичної особи - 04056032.

(2) Виконавчий комітет Яворівської міської ради включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань 12.12.1993, дата запису – 13.12.2004 року, є юридичною особою з організаційно - правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Основним видом діяльності виконавчого комітету Яворівської міської ради є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).

(3) Отже, у розумінні абзацу 11 статті 1, статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Яворівської міської ради є органом місцевого самоврядування.

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(4) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Відділення від 06.06.2019 № 63/47-рп/к розпочато розгляд Справи № 63/3-07-39-2019 за ознаками вчинення виконавчим комітетом Яворівської міської ради порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Яворів, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(5) Листом Відділення від 07.06.2019 № 63-02/2386 повідомило Відповідача про початок розгляду Справи № 63/3-07-39-2019 щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримано 10.06.2019 року (повідомлення про надсилання поштового відправлення за № 7900058385502).

(6) На розпорядження Колегії Відділення від 06.06.2019 № 63/47-рп/к, виконавчий комітет Яворівської міської ради пояснень чи зауважень не надав.

(7) Листом Відділення від 28.11.2019 № 63-02/4448 Відповідачеві надіслано Подання від 27.11.2019 № 63-03/222п, яке отримано 02.12.2019 року (повідомлення про надсилання поштового відправлення за № 7900059872903).

(8) Відповідач на Подання від 27.11.2019 № 63-03/222п відповіді не надав.

(9) 12.12.2019 Відділення провело слухання у справі за участю представників Відділення.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

(10) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» визначено основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки.

Відповідно до частини 2 пункту 3 статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», **до повноважень органів місцевого самоврядування належить, зокрема, встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.** Виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

(11) Згідно з статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» **до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги.**

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

(12) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Відділення провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

(13) Для з'ясування питання, яким чином на даний час суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється надання послуг з приєднання (підключення) до мереж централізованого водопостачання та водовідведення фізичних та юридичних осіб, Відділення надіслало МКП «Яворіввода» вимогу від 31.10.2018 № 63-02/2446в про подання інформації.

(14) На вимогу Відділення, МКП «Яворіввода» листом від 14.11.2018 № 148 повідомило Відділенню, зокрема, що підприємство здійснює видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води фізичним особам, власникам індивідуальних приватних будинків, юридичним особам тощо та надало Відділенню копії таких документів: Розрахунку вартості виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) (додаток № 2); рішення виконавчого комітету Яворівської міської ради від 27.04.2017 № 74 «Про встановлення тарифів для МКП «Яворіввода» на виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та водопостачання, для виготовлення проектної документації» (далі – Рішення № 74), яким затверджено видачу технічних умов на встановлення приладів обліку води (додаток № 3).

(15) Виконавчий комітет Яворівської міської ради Рішенням № 74 встановив для МКП «Яворіввода» тарифи, а саме:

- **на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у розмірі – 139,02 грн. (з ПДВ);**
- для виготовлення технічних умов для населення на водопостачання житлових будинків – 265,50 грн. (з ПДВ);
- для виготовлення технічних умов на водопостачання підприємств та організацій для с. Терновиця, с. Бердихів, с. Підлуби, с. Чолгині Яворівського району Львівської області – 408,66 грн. (з ПДВ);
- для виготовлення технічних умов на водопостачання підприємств та організацій для смт. Шкло Яворівського району Львівської області – 432,66 грн. (з ПДВ);
- для виготовлення технічних умов на водопостачання підприємств та організацій для м. Яворова Яворівського району Львівської області – 366,20 грн. (з ПДВ);
- для виготовлення проектної документації – 498,36 грн. (з ПДВ).

(16) Для з'ясування питання стосовно підстав прийняття органом місцевого самоврядування м. Яворів Рішення № 74, Відділення надіслало Яворівській міській раді вимогу про подання інформації від 16.11.2018 № 63-02/2733в.

(17) На вимогу Відділення, виконавчий комітет Яворівської міської ради листом від 23.11.2018 № 4417 повідомив, що підставою для прийняття Рішення № 74 було звернення МКП «Яворіввода» (лист від 28.03.2017 № 28) до міського голови м. Яворів Бакуня П.А. з проханням затвердити тарифи на виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та технічних умов на водопостачання, виготовлення проектної документації, а також, надав до Відділення копію зазначеного вище звернення МКП «Яворіввода» з відповідними розрахунками виготовлення технічних умов на водопостачання, в тому числі, з **розрахунком вартості технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у розмірі – 139,02 грн. (з ПДВ), які й були затверджені виконавчим комітетом Яворівської міської ради Рішенням № 74.**

(18) Зазначаємо, що Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено:

- **абонентський облік вузла обліку (далі - абонентський облік) - процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку (стаття 1);**
- **оснащення будівель вузлами комерційного обліку, оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільувачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного чи розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги (стаття 3, 4).**

- прийняття приладу обліку на абонентський облік здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства (стаття 6).

(19) Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008 за № 936/15627 (із внесеними змінами та доповненнями, далі – Правила №190), визначено порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України.

Відповідно до пункту 4.1 Правил № 190, для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення замовнику таких послуг надаються технічні умови.

Технічні умови мають містити графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж та місць приєднання до них об'єкта будівництва.

Виробник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення видає замовнику технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви з урахуванням потужностей споруд та пропускної спроможності мереж систем централізованого водопостачання та водовідведення, із зазначенням умов для проектування вводу: місця приєднання, місця розташування водомірного вузла, умов для влаштування проміжного резервуара і насосів - підвищувачів тиску.

(20) Згідно з пунктом 9 Правил надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (зі змінами) (далі - Правила № 630), що регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, і фізичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого постачання холодної води і водовідведення, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установлення засобів обліку води і теплової енергії (далі - квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.

Отже, Правилами № 630 обов'язків (прав) Споживача (власника приватного житлового будинку) чи Виконавця не передбачено умов, зокрема, щодо обов'язкового отримання технічних умов на встановлення приладів обліку води та справляння плати за них.

(21) Порядок прийняття приладу обліку на абонентський облік, що затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.10.2018 № 270 (далі – Порядок № 270) встановлює процедуру прийняття на абонентський облік вузлів комерційного обліку та вузлів розподільного обліку теплової енергії та водопостачання, зокрема:

- вузол розподільного обліку/прилад - розподілювач теплової енергії, встановлений у приміщенні будівлі, приймається на абонентський облік виконавцем відповідної комунальної послуги або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг

між споживачами протягом 14 календарних днів з дня надходження відповідного звернення від власника (співвласників) будівлі (для приміщення у будівлі, яке не є самостійним об'єктом нерухомого майна) або власника відповідного приміщення (якщо окреме приміщення у будівлі є самостійним об'єктом нерухомого майна) (пункт 1 розділу III);

- **опломбування вузла розподільного обліку** (його засобу вимірювальної техніки, запірної арматури) / приладу - розподільювача теплової енергії та запірної арматури опалювального приладу, на якому встановлено прилад - розподільювач теплової енергії, здійснюється **пломбами виконавця відповідної комунальної послуги**, визначеної власником (співвласниками) іншої особи, яка здійснює розподіл обсягів комунальних послуг між споживачами.

Дата опломбування та початкові показання приладів обліку вузла розподільного обліку (приладу - розподільювача теплової енергії) зазначаються в акті про прийняття вузла розподільного обліку / приладу - розподільювача теплової енергії на абонентський облік.

Згідно з Порядком № 270, послуга з опломбування – є реєстраційною послугою, яка здійснюється пломбами виконавця та за заявою споживача в 14-денний строк приймається на облік.

(22) Отже, підсумовуючи вищенаведене, жодними чинними нормативно - правовими актами України, зокрема, Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами № 190, Правилами № 630, Порядком № 270 не передбачено умов, зокрема, щодо виготовлення технічних умов на встановлення водомірного вузла (водолічильника) та, відповідно, справляння плати за дані послуги.

(23) Зазначаємо, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

(24) Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів, зокрема, міських рад в галузі бюджету, фінансів і цін віднесено встановлення в порядку і межах визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України) транспортні та інші послуги.

(25) Виконавчий комітет відповідно до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є виконавчим органом міської ради – органу місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами. Органи місцевого самоврядування відповідно до статті 16 даного Закону є юридичними особами і наділяються цим та

іншими законами власними повноваженнями, в межах яких, діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(26) Так, виконавчим комітетом Яворівської міської ради прийнято рішення від 27.04.2017 № 74, яким затверджено вартість послуг з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників), що не передбачено жодними нормативно - правовими актами України, зокрема, Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, Правилами надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та Порядку прийняття приладу обліку на абонентський облік.

(27) Отже, виконавчий комітет Яворівської міської ради, прийнявши Рішення № 74, фактично легітимізував отримання МКП «Яворіввода» неправомірної плати із споживачів м. Яворів за послуги з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) в розмірі - 139,02 грн. (з ПДВ), що не передбачено нормативно-правовими актами України (тобто, легітимовано дії МКП «Яворіввода», які кваліфікуються за частиною 1 статті 13 і пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(28) Виконавчий комітет Яворівської міської ради легітимізував отримання МКП «Яворіввода» неправомірної плати із споживачів м. Яворів за послуги з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) в розмірі 139,02 грн. (з ПДВ), що не передбачено нормативно-правовими актами України (тобто, легітимовано дії МКП «Яворіввода», які кваліфікуються за частиною 1 статті 13 і пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

(29) Слід відзначити, що відповідно до наданої інформації МКП «Яворіввода» (лист від 15.01.2019 № 15), кількість виданих комунальним підприємством технічних умов на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) становила:

- споживачам, які мають намір приєднатися до мереж централізованого водопостачання (у 2017 році – ■ тех. умов; у 2018 році – ■ тех. умов);
- споживачам, які вже є приєднані до мереж централізованого водопостачання (абоненти) і бажали встановити прилади обліку води (у 2017 році – ■ тех. умов; у 2018 році – ■ тех. умов).

(30) МКП «Яворіввода» повідомило Відділення про те, що визначення плати за послугу з виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) передбачено рішенням виконавчого комітету Яворівської міської ради від 27.04.2017 № 74.

Отже, надання виробником послуг з централізованого водопостачання МКП «Яворіввода» та відповідно, отримання споживачами послуг на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) – не передбачено жодними нормативно-правовими актами України.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ТА ВИСНОВКИ

- (31) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю.
- (32) Діяння, передбачені статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не мають самостійного антиконкурентного ефекту. Однак, вони роблять більш імовірними або посилюють суспільно шкідливі наслідки тих порушень законодавства про захист економічної конкуренції, для вчинення яких вони створюють умови.
- (33) Таким чином, дії виконавчого комітету Яворівської міської ради щодо прийняття рішення від 27.04.2017 № 74 «Про встановлення тарифів для МКП «Яворіввода» на виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та водопостачання, для виготовлення проектної документації», яким встановлено тарифи на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у м. Яворів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Яворів, що полягає у легітимації МКП «Яворіввода» порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (34) Під час провадження справи, Відділення надіслало виконавчому комітетові Яворівської міської ради вимогу про подання інформації від 30.10.2019 № 63-02/4059в стосовно питання чи є діючим, на даний час, Рішення № 74 та чи вносились будь-які зміни чи доповнення тощо.
- (35) Виконавчий комітет Яворівської міської ради листом від 04.11.2019 № 3396 повідомив Відділення про те, що рішення виконавчого комітету Яворівської міської ради від 27.04.2017 № 74 «Про встановлення тарифів для МКП «Яворіввода» на встановлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та водопостачання, для виготовлення проектної документації» є діючим, зміни чи доповнення до рішення не вносилися.
- (36) Слід також зазначити, що виконавчий комітет Яворівської міської ради прийняв рішення від 10.12.2019 № 270 «Про внесення змін в рішення виконавчого комітету Яворівської міської ради від 27.04.2017 № 74 «Про встановлення тарифів для МКП «Яворіввода» на виготовлення технічних умов на встановлення водомірних вузлів та водопостачання, для виготовлення проектної документації», згідно з яким, вилучив пункт щодо встановлення для МКП «Яворіввода» тарифів на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у розмірі – 139,02 грн. (з ПДВ), тобто, припинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(37) Отже, матеріалами справи доведено, що дії виконавчого комітету Яворівської міської ради щодо прийняття Рішення № 74, яким встановлено тарифи на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у м. Яворів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Яворів, що полягає у легітимації МКП «Яворіввода» порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи вищенаведене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення, пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), що затверджені розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, яке зареєстроване у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (із змінами), Колегія

ПОСТАНОВИЛА:

1. визнати, що дії виконавчого комітету Яворівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – 04056032) у вигляді прийняття рішення від 27.04.2017 № 74, яким встановлено тарифи на виготовлення технічних умов для населення на встановлення водомірних вузлів (водолічильників) у м. Яворів є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Яворів, що полягає у легітимації МКП «Яворіввода» порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

У разі незгоди відповідач має право оскаржити рішення до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова Колегії

Р. Лещишин